

2 Społeczne Liceum
Ogólnokształcące
z Oddziałami
Międzynarodowymi
im. Pawła Jasienicy STO

ul. Nowowiejska 5
00-643 Warszawa

Egzamin wstępny 2017 - język polski

Część I Przeczytaj uważnie podane niżej (2) teksty i odpowiedz na związane z nimi pytania

Tekst 1: Wisława Szymborska, Rozmowa z kamieniem

Pukam do drzwi kamienia.

- To ja, wpuść mnie.

Chcę wejść do twego wnętrza,
rozejrzeć się dokoła,
nabrać ciebie jak tchu.

- Odejdź - mówi kamień. -

Jestem szczelnie zamknięty.

Nawet rozbite na części
będziemy szczelnie zamknięte.

Nawet starte na piasek
nie wpuścimy nikogo.

Pukam do drzwi kamienia.

- To ja, wpuść mnie.

Przychodzę z ciekawości czystej.
Życie jest dla niej jedyną okazją.
Zamierzam przejść się po twoim pałacu,
a potem jeszcze zwiedzić liść i kroplę wody.
Niewiele czasu na to wszystko mam.
Moja śmiertelność powinna cię wzruszyć.

- Jestem z kamienia - mówi kamień -

i z konieczności muszę zachować powagę.

Odejdź stąd.

Nie mam mięśni śmiechu.

Pukam do drzwi kamienia.

- To ja, wpuść mnie.

Słyszałam że są w tobie wielkie puste sale,
nie oglądane, piękne nadaremnie,
głuche, bez echa czyichkolwiek kroków.
Przyznaj, że sam niedużo o tym wiesz.

- Wielkie i puste sale - mówi kamień -

ale w nich miejsca nie ma.

Piękne, być może, ale poza gustem
twoich ubogich zmysłów.

Możesz mnie poznać, nie zaznasz mnie nigdy.
Całą powierzchnią zwracam się ku tobie,
a całym wnętrzem leżę odwrócony.

Pukam do drzwi kamienia.
- To ja, wpuść mnie.
Nie szukam w tobie przytułku na wieczność.
Nie jestem nieszczęśliwa.
Nie jestem bezdomna.
Mój świat jest wart powrotu.
Wejdę i wyjdę z pustymi rękami.
A na dowód, że byłam prawdziwie obecna,
nie przedstawię niczego prócz słów,
którym nikt nie da wiary.

- Nie wejdiesz - mówi kamień. -
Brak ci zmysłu udziału.
Nawet wzrok wyostrzony aż do wszechwidzenia
nie przyda ci się na nic bez zmysłu udziału.
Nie wejdiesz, masz zaledwie zamysł tego zmysłu,
ledwie jego zawiązek, wyobraźnię.

Pukam do drzwi kamienia.
- To ja, wpuść mnie.
Nie mogę czekać dwóch tysięcy wieków
na wejście pod twój dach.

- Jeżeli mi nie wierzysz - mówi kamień -
zwróć się do liścia, powie to, co ja.
Do kropli wody, powie to, co liść.
Na koniec spytaj włosa z własnej głowy.
Śmiech mnie rozpiera, śmiech, olbrzymi śmiech,
którym śmiać się nie umiem.

Pukam do drzwi kamienia.
- To ja, wpuść mnie.

- Nie mam drzwi - mówi kamień.

Tekst 2: Bronka Nowicka, Bryła gliny

Dziecko przystawiało kamień do wielu rzeczy, ale żadnej nie ubywało. A skoro miały siebie ciągle tyle samo, znaczyło to, że nie są dla niego jadalne.

Wtedy dziecko znalazło wgłębienie pod językiem, włożyło tam kamień i nie stało się przez to cięższe. Poczulo, że jest go mniej. Nie tak mniej, jak jest się mniej, bo się żyje i zużywa życie. Tak mniej, jak się coś z siebie daje.

Dziecko szło po ogrodzie i patrzyło na to, czym był. Kamień jadł ten widok razem z dzieckiem, które już wiedziało: wyżywi kamień czymkolwiek, co przejdzie przez zmysły. Nawet bryłą gliny, jeśli na nią patrzy, zwykłą trawą, jeśli jej dotknie. Może nawet samym myśleniem o trawie.

Pytania do tekstów:

1. Wyjaśnij, jakie cechy kamienia (podkreślone w tekstach) czynią z niego przeciwieństwo człowieka? (3p)

Tekst 1 (2 cechy) .....

.....

Tekst 2 (1 cecha) .....

.....

.....

2. Jaka cecha łączy dziecko z tekstu 2. z podmiotem mówiącym w tekście 1.? (1p)

.....

.....

3. Wyjaśnij, jak rozumiesz zdanie *Możesz mnie poznać, nie zaznasz mnie nigdy.* (3p)

.....

.....

.....

4. Wskaż podstawę słowotwórczą i formant w wyrazach **poznać** i **zaznasz**. (2p)

Analizowane słowo	Podstawa słowotwórcza	Formant

5. Przyjrzyj się zdaniu *Dziecko przystawiało kamień do wielu rzeczy, ale żadnej nie ubywało* pod względem gramatycznym i opowiedz na pytania, zaznaczając F, jeśli twierdzenie na temat zdania jest fałszywe, lub P, jeśli twierdzenie jest prawdziwe. (2p)

Zdanie jest współrzędnie złożone, przeciwstawne.	P	F
W zdaniu drugim podmiot jest logiczny.	P	F
Orzeczenie w zdaniu pierwszym jest czasownikowe, a w drugim – imienne.	P	F
W zdaniu użyto trzech rzeczowników i trzech zaimków.	P	F

6. Wyjaśnij znaczenia związków frazeologicznych (3p)

mieć serce z kamienia .....

jak kamień w wodę .....

kamień spadł (komuś) z serca .....

7. Ułóż dwa zdania z podanymi wyżej związkami frazeologicznymi, wykorzystując je tak, aby ich znaczenie wyjaśniało się w kontekście tych zdań. (2p)

.....
.....
.....
.....

8. Jakie argumenty można przytoczyć dla uzasadnienia, że kamień w obu tekstach jest upersonifikowany (uosobiony)? Wymień dwa. (2p)

Argument 1 .....

.....

Argument 2 .....

.....

9. W kontekście obu wierszy wyjaśnij znaczenie wyrażenia "zmysł wyobraźni". (3p)

.....

.....

.....

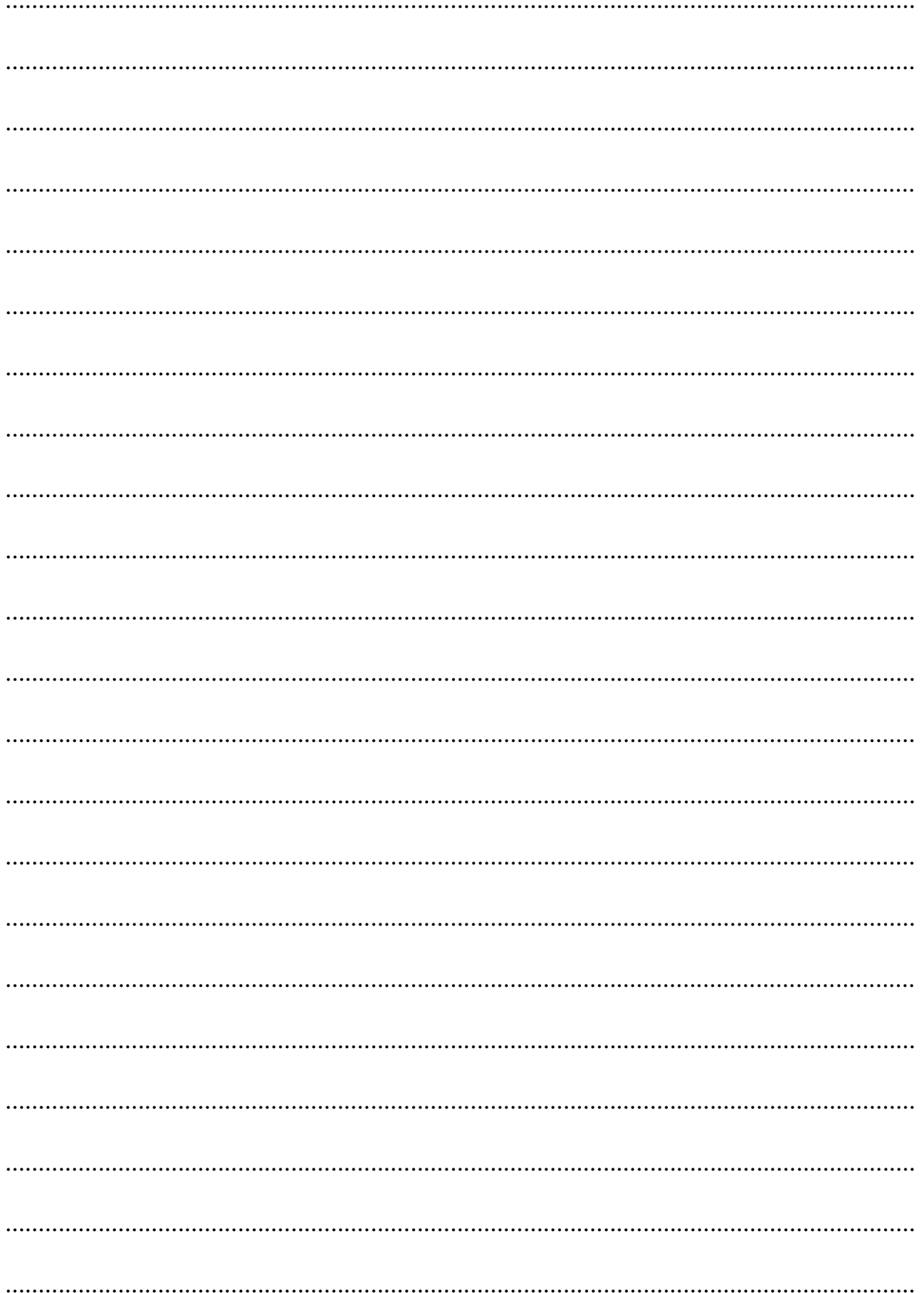
Część II: Pisanie tekstu własnego

Wybierz jeden z podanych niżej tematów i napisz pracę na 1,5-2 strony, dbając o jej walory estetyczne. (20p)

1. Co kamień może dać człowiekowi, co człowiekowi może dać drugi człowiek? Konstruując odpowiedź, wykorzystaj podane wyżej teksty oraz 1-2 inne teksty kultury.
2. Napisz dialog człowieka z dowolnie wybraną rzeczą lub dialog ludzi, reprezentujących różne epoki, różne religie lub kultury (np. starożytnego Greka i współczesnego Polaka, Europejczyka i Kosmity), uwypuklając różnice między nimi.
3. Jakie korzyści daje literatura i inne sztuki, które pozwalają podróżować w czasie lub w przestrzeni? Konstruując odpowiedź, posłuż się przykładami 2-3 tekstów kultury.

A series of 20 horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for writing or drawing.

Brudnopsis

A series of horizontal dotted lines for writing.